

“การออกแบบหลักสูตรให้ทันสมัย ยืดหยุ่น และ ตรงตามความต้องการผู้เรียน”

สาธิตา สาริชาติ^{1*} ณัททัย คุณประดิษฐ์² จิตาภา ยาวงศ์³ และ นริศรา ไชยองค์การ⁴

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

[*cecsmed@cmu.ac.th](mailto:cecsmed@cmu.ac.th)

ทีปรึกษาโครงการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พญ.จิราภรณ์ ไกรนา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นพ.อภิชาติ ตันตระกูลศิลป
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพ.พิชญุตม์ ภิญโญ

1. แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนางานประจำ/แนวปฏิบัติที่ดี/จัดการความรู้

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้นำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาดูตลอดชีวิต (Lifelong Education) ทั้งหมด 2 หลักสูตรฯ ประกอบด้วย (1) หลักสูตรอบรมระยะสั้น ระบาดวิทยาคลินิก (Clinical Epidemiology) และ (2) หลักสูตรอบรมระยะสั้น สถิติศาสตร์คลินิก (Diploma in Clinical Statistics) ซึ่งสองหลักสูตรฯ ดังกล่าว ถือเป็นหลักสูตรฯ ต้นแบบ (Best Practice) ด้านการจัดการศึกษา การพัฒนางานประจำ การสร้างแนวปฏิบัติที่ดี รวมถึงการจัดการความรู้ ซึ่งส่งผลให้ภาควิชาฯ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้การกำกับของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตระหนัก ให้ความสนใจ และเล็งเห็นถึงความสำคัญในการนำเสนอหลักสูตรฯ ของตนเอง ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาดูตลอดชีวิต (Lifelong Education) ในลำดับถัดมา

2. บทนำ/ที่มาและความสำคัญ

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่โลกแห่งการเปลี่ยนแปลง ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม สภาวะทางเศรษฐกิจ พฤติกรรมของผู้บริโภค การใช้ชีวิตของผู้คน ตลอดจนการเปลี่ยนผ่านสู่การนำเสนอสื่อการศึกษา (Learning Platforms) รูปแบบใหม่ ที่ต่างเกิดขึ้นหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ซึ่งส่งผลให้แนวโน้ม (Trend) การดำเนินชีวิต การใช้จ่าย รวมถึงการนำเสนอรูปแบบการศึกษา ทั้งการศึกษาภายในสถาบันฯ และการศึกษาภายนอกสถาบันฯ จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน และถูกนำเสนอออกมาในทิศทางที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างทันทั่วทั้งที่

การนำเสนอการเรียนในรูปแบบออนไลน์ หรือ Online Learning ถือเป็นการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญที่ไม่เพียงแต่ตอบโจทย์กระแสสมัยนิยม (Trend) ของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน แต่ยังสร้างประโยชน์ให้กับผู้เรียนในหลากหลายลักษณะ อาทิ ความจำเป็นในการรักษาระยะห่างเพื่อความปลอดภัย ความสะดวกสบายในการจัดสรรเวลา การประหยัดงบประมาณสำหรับการเดินทาง รวมถึงการควบคุมค่าใช้จ่ายและทรัพยากรที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าเรียน ณ สถาบันการศึกษา หรือการเรียน On-Site ในรูปแบบเดิม

นอกจากนั้น การเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถออกแบบระบบการเรียนได้ตามความต้องการ จะส่งผลให้ภาควิชาฯ หรือหลักสูตรฯ ได้รับผู้เรียนกลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพเข้ามาเพิ่มเติม โดยการออกแบบหลักสูตรฯ ที่ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาได้ในรูปแบบออนไลน์ (Online) ออนไซต์ (Onsite) หรือออนดีมานด์ (On Demand) รวมถึงการที่ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนได้ด้วยตนเองจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกสบายมาก ยิ่งขึ้น

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญในการนำเสนอรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง และมุ่งเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงได้ออกแบบและนำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาลดชีวิต (Lifelong Education) ซึ่งเป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้น ทั้งหมด 2 หลักสูตรฯ ได้แก่ (1) หลักสูตรอบรมระยะสั้น ระบาดวิทยาคลินิก (Clinical Epidemiology) และ (2) หลักสูตรอบรมระยะสั้น สถิติศาสตร์คลินิก (Diploma in Clinical Statistics) ซึ่งสองหลักสูตรฯ ดังกล่าว ไม่เพียงแต่เป็นหลักสูตรฯ ที่สามารถต่อยอดสู่การศึกษาระดับปริญญาเอกของสาขาวิชา แต่ยังเป็นหลักสูตรฯ ที่สามารถเสริมสร้างความโดดเด่น การเป็นที่รู้จัก และเป็นช่องทางในการค้นพบกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และสามารถเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับภาควิชา ในระยะต่อไป

นอกเหนือจากการสร้างการรับรู้หรือการสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนในวงกว้างผ่านช่องทางออนไลน์ (Online Learning) หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) แล้ว ภาควิชาฯ ยังมุ่งหวังที่จะสร้างคุณภาพการรักษามาตรฐาน และการสร้างความยั่งยืนให้กับหลักสูตรฯ ในระยะยาว ซึ่งเป็นที่มาในการริเริ่มและดำเนินโครงการวิจัยฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย (1) แบบสอบถามความพึงพอใจและการวัดประสบการณ์ของนักศึกษา (Satisfaction Score) และ (2) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของนักศึกษา (Engagement Score) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือและฐานข้อมูลเชิงลึก ซึ่งภาควิชาฯ สามารถนำมาใช้ประกอบการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตรฯ ที่มีประสิทธิภาพและตรงตามต้องการของผู้เรียน

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อเสนอหลักสูตรฯ รูปแบบใหม่ ที่ทันสมัย สอดรับการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อความต้องการหรือกระแสนิยม (Trend) ทางการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยเป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น และสามารถจัดลำดับในตลาดการศึกษาได้ ในระดับแนวหน้าของประเทศ
- เพื่อตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัย และคณะแพทยศาสตร์ ในการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิจัยให้กับบุคลากรภายในองค์กร และกลุ่มผู้สนใจภายนอกองค์กรเพื่อต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ
- เพื่อสร้างการรับรู้และความตระหนักเกี่ยวกับหลักสูตรฯ ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น รวมถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสนใจที่จะต่อยอดการเรียนรู้หลักสูตรฯ ผ่านช่องทางวิทยาลัยการศึกษาลดชีวิต (Lifelong Education) สู่การศึกษาระดับปริญญาเอกของภาควิชาฯ ในระยะต่อไป

4. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

หลักสูตรอบรมระยะสั้น ระบาดวิทยาคลินิก (Clinical Epidemiology) และ หลักสูตรอบรมระยะสั้น สถิติศาสตร์คลินิก (Diploma in Clinical Statistics) ได้เปิดสอนหลักสูตรครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2562 ซึ่งดูแลรับผิดชอบโดย ศูนย์ระบาดวิทยาคลินิกและสถิติศาสตร์คลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุดเริ่มต้นของการเปิดสอนหลักสูตรฯ เพื่อต้องการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านระบาดวิทยาคลินิกและสถิติศาสตร์คลินิกภายในองค์กร ให้แก่อาจารย์แพทย์ แพทย์ นักศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ที่สนใจจะพัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนนักศึกษา และพัฒนาและสร้างงานวิจัยทางคลินิก และต่อมาหลักสูตรฯ ได้มีการพัฒนาและเปิดสอนรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น และเปิดกว้างให้แก่บุคคลภายนอกเข้ามาลงทะเบียน และได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ

ตลอดจนถึงปี พ.ศ. 2564 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีการจัดตั้ง วิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) เพื่อเป็นส่วนงานวิชาการภายในมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้ผ่านการจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้นและการศึกษาแบบยืดหยุ่นในหลากหลายระดับ โดยมหาวิทยาลัยฯ ได้จัดตั้งวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ขึ้น เพื่อปฏิบัติภารกิจ (Mission) พิเศษ โดยเป็นศูนย์กลางในการเปิดหลักสูตรระยะสั้นทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ซึ่งหลักสูตรฯ ที่จัดขึ้นผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) สามารถดำเนินการได้ทั้งหลักสูตรในรูปแบบ (1) Reskill และ Upskill (2) หลักสูตรเทียบโอนและสะสมหน่วยกิต (สำหรับนักเรียนที่ต้องการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยฯ) และ (3) การรับรองสมรรถนะ วิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งเน้นการศึกษาที่เปิดกว้างสำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้มหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับการเรียนรู้ และเพื่อตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability) ที่มุ่งสร้างสังคมที่ยั่งยืนและมีความสุข โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กำหนดวิสัยทัศน์สู่การเป็น “มหาวิทยาลัยชั้นนำที่รับผิดชอบต่อสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยนวัตกรรม” โดยมีรากฐานการนำเป้าหมายทาง Sustainable Development Goals (SDGs) เข้ามาปรับใช้ เพื่อเป็นทิศทางหลักในการดำเนินงาน ซึ่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กำหนดพันธกิจ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) การศึกษา (Education) (2) การวิจัย (Research) (3) การบริการวิชาการ (Outreach) และ (4) การบริหารจัดการเชิงบูรณาการ (Stewardship) และได้ส่งเสริมให้บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ (Stakeholders) นำแนวทางทั้งหมด 4 ด้านดังกล่าว มาปรับใช้ และยึดเป็นแผนงานหลักในการขับเคลื่อน สร้างความเข้มแข็ง และต่อยอดองค์ความรู้สู่ยุทธศาสตร์เชิงรุกของมหาวิทยาลัยฯ ในระยะต่อไป รวมถึงสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ให้ทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้นำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ขึ้นเป็นครั้งแรก ภายในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นหลักสูตรเพื่อรับรองสมรรถนะและสะสมหน่วยกิต และเป็นหลักสูตรแรกของคณะแพทยศาสตร์ที่เป็นหลักสูตรนำร่อง และเป็นแบบอย่างในการเปิดหลักสูตรผ่าน LE ของคณะแพทยศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากทางภาควิชาฯ เล็งเห็นความสำคัญทั้งทางด้านเชิงนโยบายเพื่อตอบสนองนโยบายมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในช่วงปีนั้น และเล็งเห็นว่าการเปิดหลักสูตรฯ ภายใต้วิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิตนั้น จะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาเอกให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักสูตรอบรมฯ ที่เปิดสอนเดิมได้มีการพัฒนาหลักสูตร โดยระบบในการจัดการเรียนการสอนเดิมที่ดีและย้ายลงมาผนวกกับการเปิดสอนภายใต้วิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต ได้อย่างลงตัว

5. วิธีการ / กระบวนการ

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานที่มุ่งเน้นและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของคณะแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแบ่งประเด็นการดำเนินงานที่มุ่งสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ทั้งหมด 2 ลักษณะ ได้แก่

1) การนำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education)

ผลการดำเนินงานภายใต้แนวปฏิบัติข้อที่ 1

- ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก ถือเป็นภาควิชาแรกในคณะแพทยศาสตร์ที่นำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต และได้รับผลตอบแทน

รับจากการนำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางดังกล่าวในระดับดีเยี่ยม ทั้งผลลัพธ์ด้านการสร้างรายได้ การสร้างชื่อเสียง ความเชี่ยวชาญของคณาจารย์ และความประทับใจในเนื้อหาวิชา ซึ่งส่งผลให้ ภาควิชาฯ และหลักสูตรฯ อื่น ๆ มีความสนใจ และนำเสนอหลักสูตรฯ ของตนเอง ผ่านช่องทางของ วิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ด้วยเช่นกัน

- ภาควิชาวิชาชีวะสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก ได้นำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งหมด 2 หลักสูตรฯ โดยแต่ละหลักสูตรฯ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายด้วยการมีตัวชี้วัดและปัจจัยความสำเร็จแบ่งเป็น 4 ส่วน ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 5.1 : ตารางแสดงผลการดำเนินงานของหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต ภายในปี 2564 – 2566

ผลลัพธ์ / ปี	หลักสูตร DCE			หลักสูตร DCS		
	2564	2565	2567	2564	2565	2566
จำนวนผู้เรียน	43	235	224	25	156	178
รายได้จาก LE	710,000	4,670,000	4,552,800	310,000	3,015,000	4,250,00

ตารางที่ 5.2 : ตารางแสดงจำนวนผู้เรียนผ่านช่องทางของ LE และ ต่อยอดเข้าสู่การเรียนระดับปริญญาเอก ปีการศึกษา 2562 – 2567

ปีการศึกษา	2564	2565	2566	2567
จำนวนนักศึกษาเข้ารับเข้าทั้งหมด	12	19	14	14
จำนวนผู้เรียนผ่านช่องทางของ LE และต่อยอดเข้าสู่การเรียนระดับปริญญาเอกของภาควิชาฯ	3	7	5	5

จาก ตารางที่ 5.1 และ ตารางที่ 5.2 “ตารางแสดงผลการดำเนินงานของหลักสูตรฯ ภายในปี 2564 – 2566” สามารถสรุปได้ว่า การจัดหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) มีจำนวนผู้เรียนที่ให้ความสนใจและเข้าศึกษาภายในหลักสูตรฯ อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสร้างรายได้จากการให้บริการmk’วิชาการ (Academic Services) ให้กับภาควิชาฯ รวมถึงคณะแพทยศาสตร์ อย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง จากผลการดำเนินงานภายในปี 2564 – 2567 จะเห็นว่า ภาควิชาฯ ได้รับนักศึกษาระดับปริญญาเอก ที่เป็นกลุ่มผู้เรียนที่ต่อยอดการศึกษาจากการเริ่มทดลองศึกษาหลักสูตรฯ ภายในช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) และต่อยอดสู่การเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอกของ ภาควิชาฯ ในระยะต่อไป

- ภาควิชาฯ มีวิธีการบริหารจัดการและนำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านรูปแบบที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียน

โดยภาควิชาฯ ได้นำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาลดชีวิต
ทั้งหมด 3 รูปแบบ ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบการเรียนรู้ได้ตามความสะดวก ความสนใจ และ
ความต้องการของตนเอง

- 1) การเรียนในรูปแบบออนไลน์ (Online Learning)
- 2) การเรียนในรูปแบบออนไซต์ (Onsite Learning)
- 3) การเรียนในรูปแบบออนดีมานด์ (On-Demand)

2) การดำเนินโครงการวิจัยฯ ที่มุ่งเน้นการรักษามาตรฐาน การพัฒนาหลักสูตรฯ และการเสริมสร้าง ความยั่งยืนให้กับภาควิชาฯ

ผลการดำเนินงานภายใต้แนวปฏิบัติข้อที่ 2

ภาควิชาฯ ได้พัฒนาชุดแบบสอบถามฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวม และเป็นหนึ่งช่องทางใน
การรับฟังเสียงของลูกค้ำ (นักศึกษา) โดยแบบสอบถามแต่ละชุดจะมีการอ้างอิงและมีแผนในการ
รวบรวม ตามแนวทางดังนี้

การพัฒนาแบบสอบถาม 2 ชุด

- ชุดที่ 1 : แบบสอบถามความพึงพอใจ : อ้างอิงประเด็นการสอบถามฯ จาก Global Satisfaction Survey ของ Study Portal

ลักษณะของแบบสอบถาม : (1) แบบสอบถามในรูปแบบเอกสาร (Paper-Based) และ
(2) แบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ (Google Form Link)

แผนการรวบรวม : การรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 1 ครั้ง
ในช่วงต้นภาคการศึกษา

- ชุดที่ 2 : แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของนักศึกษา : อ้างอิงประเด็นการสอบถามฯ จาก National Survey of Student Engagement (NSSE)

ลักษณะของแบบสอบถาม : (1) แบบสอบถามในรูปแบบเอกสาร (Paper-Based) และ
(2) แบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ (Google Form Link)

แผนการรวบรวม : การรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 1 ครั้ง
ในช่วงปลายภาคการศึกษา

แบบสอบถามที่อยู่ระหว่างการพัฒนา

- แบบสอบถามภาวะการมีงานทำของบัณฑิต : เทียบเคียงข้อความถามจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันฯ
อื่น ๆ
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต : เทียบเคียงข้อความถามจากมหาวิทยาลัยหรือ
สถาบันฯ อื่น ๆ
- แบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต (Graduate Doctoral Attributes)

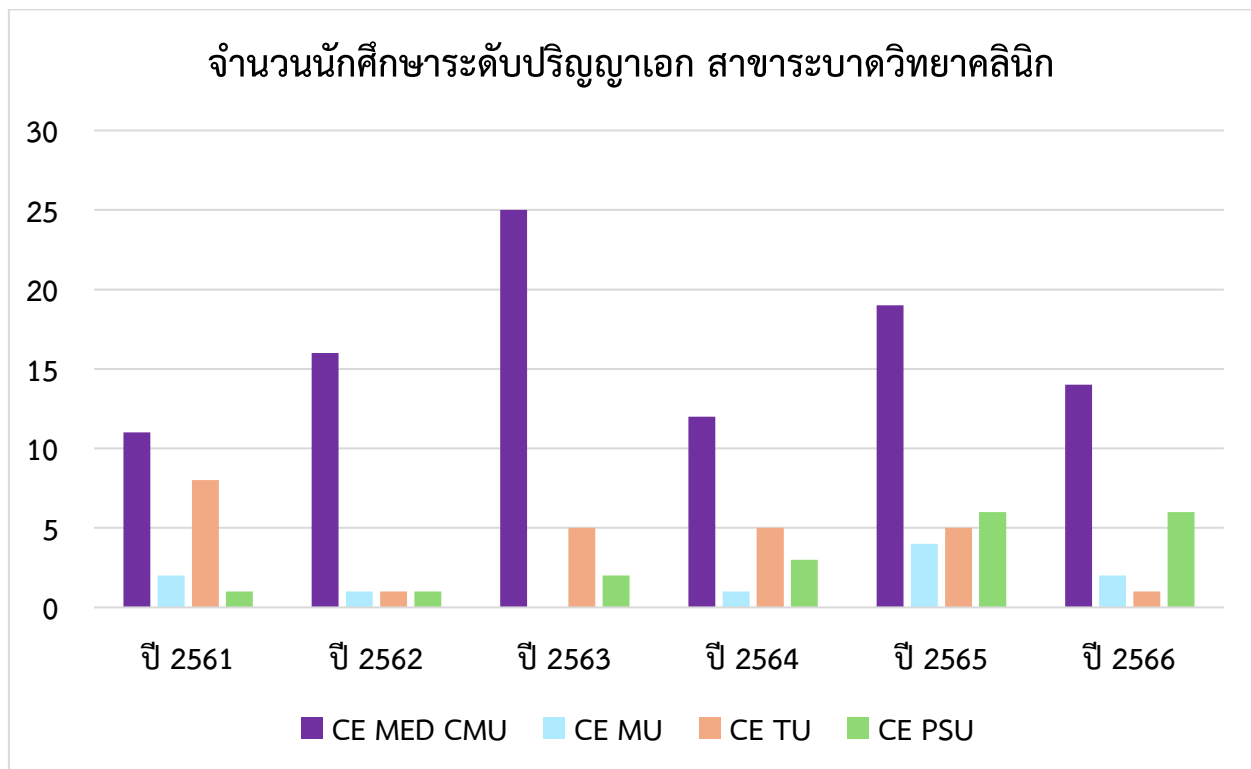
6. ผลกระทบที่เป็นประโยชน์หรือสร้างคุณค่า

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้
มีส่วนร่วมในการสร้างคุณค่า ประโยชน์ และส่งเสริมบุคลากรที่มีคุณภาพ ให้กับสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ใน
ภาพรวม (Impact) ดังนี้

1. จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาเอก ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รายละเอียด : ข้อมูลส่วนนี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาเอกของภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจำนวนนักศึกษาภายใต้หลักสูตรฯ ในลักษณะเดียวกันของมหาวิทยาลัยฯ หรือสถาบันฯ คู่เทียบอื่น ๆ

แผนภาพที่ 6.1 : แผนภาพแสดงผล “จำนวนนักศึกษาของสาขาวิชาระบาดวิทยาฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษาของสถาบันฯ อื่น ๆ (คู่เทียบ)”

จาก **แผนภาพที่ 6.1** สามารถสรุปได้ว่า ภายในปี 2561 – 2566 สาขาวิชาระบาดวิทยาฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีจำนวนนักศึกษา (รายปี) ที่มากกว่าจำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ หรือสถาบันฯ คู่เทียบอื่น ๆ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจากแผนภาพแล้ว จะเห็นว่า สาขาวิชาระบาดวิทยาฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับความสนใจจากผู้เรียนฯ อย่างต่อเนื่อง และภาควิชาฯ ยังสามารถเทียบเคียงจำนวนผู้เรียนร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาฯ หรือเนื้อหาที่ใกล้เคียงกันได้

2. ผลงานตีพิมพ์ของนักศึกษา และคณาจารย์ ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

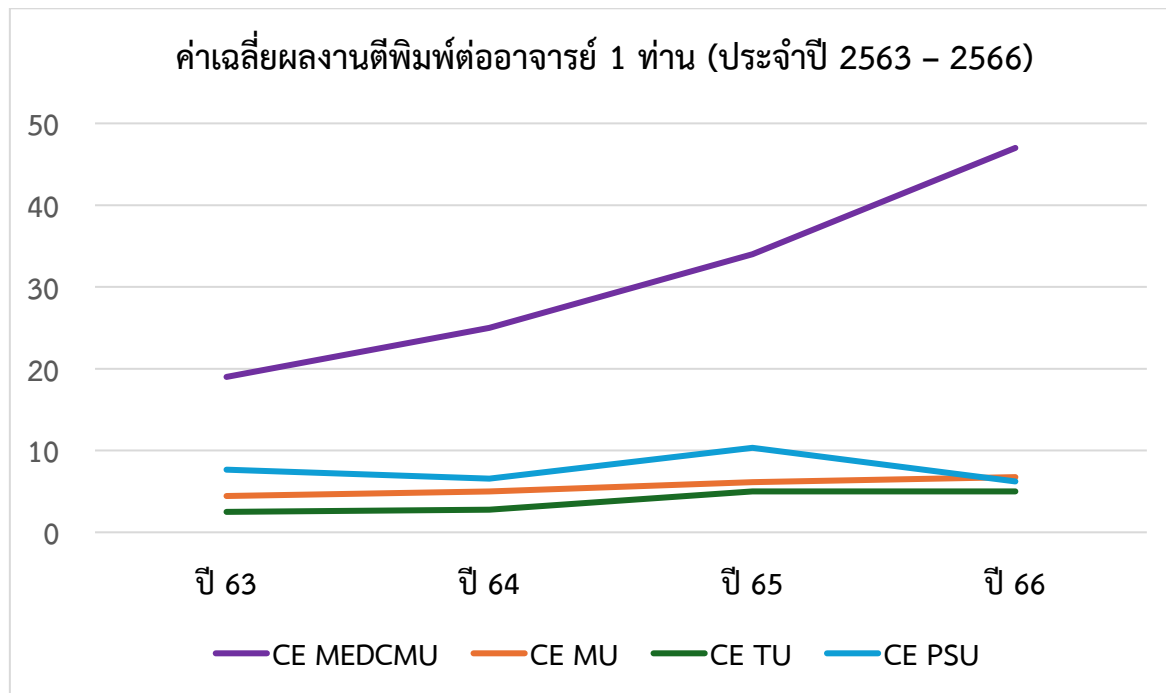
รายละเอียด : ข้อมูลส่วนนี้เป็นจำนวนผลงานตีพิมพ์ของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาระบาดวิทยาคลินิก

ตารางที่ 6.1 : ตารางแสดงจำนวนผลงานตีพิมพ์ของนักศึกษาหลักสูตร ป.เอก สาขาระบาดวิทยาคลินิก ในช่วงระหว่างปี 2020 – 2023

ปีที่ตีพิมพ์	2020	2021	2022	2023
จำนวนผลงานตีพิมพ์ นักศึกษา	5	11	24	25

รายละเอียด : ข้อมูลส่วนนี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนผลงานตีพิมพ์ของอาจารย์ จากสาขาวิชาระบาดวิทยาฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจำนวนผลงานตีพิมพ์ของคณาจารย์ จากสาขาวิชาระบาดวิทยาฯ ของสถาบันฯ หรือมหาวิทยาลัยคู่เทียบอื่น ๆ

แผนภาพที่ 6.2 : แผนภาพแสดงผล “ค่าเฉลี่ยผลงานตีพิมพ์ของอาจารย์ สาขาวิชาระบาดฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปรียบเทียบกับคู่เทียบต่างสถาบันฯ”

จาก แผนภาพที่ 6.2 สามารถสรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยผลงานตีพิมพ์ของอาจารย์ จากสาขาวิชาระบาดฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีค่าเฉลี่ยผลงานตีพิมพ์ภายในปี 2563 – 2566 มากกว่าค่าเฉลี่ยผลงานตีพิมพ์ของคณาจารย์ จากสาขาวิชาระบาดฯ ของมหาวิทยาลัยฯ หรือสถาบันฯ คู่เทียบอื่น ๆ (มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) ซึ่งเป็นผลงานตีพิมพ์ที่เป็นฐานข้อมูล องค์ความรู้ และการทำวิจัยที่สามารถต่อยอด พัฒนา และสร้างประโยชน์ให้กับกระบวนการทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิกในระยะต่อไป

3. นักศึกษาและบุคลากรที่ได้รับรางวัลของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ส่งเสริมองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญให้กับนักศึกษา

ภาควิชาฯ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะที่ได้รับมาใช้ในการต่อยอดสู่การปฏิบัติงาน การพัฒนาอาชีพ การคิดค้นงานวิจัย รวมถึงการสร้างนวัตกรรมที่มีคุณค่า หรือการสร้างประโยชน์ให้กับสายงานทางการแพทย์ ในระยะต่อไป

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ สามารถจัดหลักสูตรฯ และสร้างผลลัพธ์ทางการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับรางวัลของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 5 รางวัล (ปี 2567) ประกอบด้วย

■ อ.ดร.ภก.ชิตชนก เรือนก้อน

รางวัลศิษย์เก่าดีเด่น สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2567
 คณะแพทยศาสตร์

■ ดร.ภก.วรวิทย์ ไชยวงศ์

รางวัลบุคลากรสายสนับสนุนผู้มีผลงานด้าน “วิชาชีพดีเด่น” จากสภาพนักงาน
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2566

■ รศ.ดร.ตันหยง พิกานเมฆาภรณ์

ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ สาขาวิชา 2189 วิสัณฐิวิทยา

■ รศ.ดร.วรพกา มโนสร้อย

ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ สาขาวิชา 2131 อายุรศาสตร์

■ รศ.ดร.นพ.พิชิตชัย อรรถโกมล

ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ภาควิชา 2166 ออร์โธปิดิกส์

7. แผนการดำเนินงาน / การนำไปใช้

แผนการดำเนินงานหรือแผนการนำกระบวนการไปประยุกต์ใช้ ของภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

- 1) แผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนำเสนอหลักสูตรฯ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นหลักสูตรฯ ต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ในระยะต่อไป (Best Practice) : “*การพัฒนาการนำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาดูชีวิต*”

การนำไปใช้ : ผู้เรียนที่เข้าศึกษาหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาดูชีวิต จะสามารถนำองค์ความรู้และทักษะที่ได้รับมาต่อยอดในการวางแผนและการตัดสินใจในทั้งหมด 3 ลักษณะ ประกอบด้วย

- กลุ่มที่ 1 : กลุ่มผู้เรียนหรือผู้สนใจทั่วไป

การนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การศึกษา หรือการต่อยอดด้านความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาอาชีพ

- กลุ่มที่ 2 : กลุ่มผู้เรียนที่ต้องการทดลองศึกษาเนื้อหาของภาควิชาฯ และพิจารณาต่อยอดสู่การศึกษาระดับปริญญาเอกของภาควิชาฯ ในระยะต่อไป

การนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้รับ จากการทดลองศึกษาภายในช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาดูชีวิต และตัดสินใจต่อยอดสู่การศึกษาระดับปริญญาเอกของภาควิชาฯ

- กลุ่มที่ 3 : กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่ต้องการเทียบโอนหน่วยกิตจากการศึกษาผ่านช่องทางวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต สู่กระบวนวิชาของหลักสูตรฯ
นักศึกษาปัจจุบันของภาควิชาฯ สามารถเข้าศึกษาในหัวข้อหรือรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต และเทียบโอนหน่วยกิตกลับเข้าสู่กระบวนวิชา

2) แผนการดำเนินงานเพื่อต่อยอด รักษามาตรฐาน และรับฟังเสียงของกลุ่มเป้าหมาย (นักศึกษา) : “การดำเนินโครงการวิจัยฯ เพื่อพัฒนาชุดแบบสอบถาม”

การนำไปใช้ : เนื่องจากชุดแบบสอบถามที่ภาควิชาฯ จะมีการร่างและพัฒนาในระยะต่อไป จะเป็นชุดแบบสอบถามที่มีการอ้างอิงรายละเอียดและประเด็นการสอบถาม มาจากฐานข้อมูลหรือเกณฑ์ระดับสากลที่มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับในวงกว้าง ทั้งหมด 2 ส่วน ได้แก่ (1) Global Satisfaction และ (2) National Survey of Student Engagement (NSSE) ซึ่งชุดแบบสอบถามที่ภาควิชาฯ จะมีการนำมาใช้ร่วมกับนักศึกษาในอนาคต จะถือว่ามีคุณภาพ เป็นมาตรฐาน และสามารถเทียบเคียง (Benchmark) ร่วมกับสถาบันฯ หรือองค์กรอื่น ๆ ในระดับสากล

ส่วนที่ 1 : แผนการดำเนินงานปัจจุบัน

“การพัฒนาการนำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต”

ขั้นตอน	เดือน								
	ก.ค. 67	ส.ค. 67	ก.ย. 67	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68
รวบรวมข้อมูลการจัดหลักสูตรฯ (ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต) จากฐานข้อมูลเดิม เพื่อบันทึกเป็นสถิติการจัดหลักสูตรฯ ในรูปแบบรายปี									
สรุปประเด็น ปัญหา ข้อจำกัด หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจากหลักสูตรฯ ในปีก่อน ๆ ได้เสนอแนะ หรือให้คำติชม เพื่อนำรายละเอียดทั้งหมดมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรฯ ร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการฯ ท่านอื่น ๆ									
ออกแบบเครื่องมือ (แบบสอบถาม) ที่มีรายละเอียดครอบคลุมตามประเด็นสำคัญ รวมถึงตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่ภาควิชาฯ ต้องการ และเก็บเป็นฐานข้อมูลของผู้เรียน									
นำแบบสอบถามมาใช้ในการรวบรวม ทั้งการรวบรวมข้อมูลด้านความพึงพอใจ ระดับความรู้ ความเข้าใจ การนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และการสรุป									

ขั้นตอน	เดือน								
	ก.ค. 67	ส.ค. 67	ก.ย. 67	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68
ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต่อไป									
สรุปผล วิเคราะห์ และนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการวางแผน และพัฒนาการจัดหลักสูตรฯ ที่มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของผู้เรียน							→		
ติดตามผลการจัดหลักสูตรฯ (ครั้งต่อ ๆ ไป) เพื่อตรวจสอบและพิจารณาผลการดำเนินงาน เช่น หลังจากภาคิวิชาฯ ได้ปรับปรุง และพัฒนาการจัดหลักสูตรฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้เรียนครบถ้วน เรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนมีความพึงพอใจหรือมีความประทับใจในหลักสูตรฯ ที่เพิ่มมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร								→	

ส่วนที่ 2 : แผนการพัฒนาและต่อยอด (Next Plan)

“การดำเนินโครงการวิจัยฯ เพื่อพัฒนาชุดแบบสอบถามประกอบการรับฟังเสียงหรือข้อเสนอแนะของกลุ่มเป้าหมาย (นักศึกษา)”

ขั้นตอน	เดือน								
	ก.ค. 67	ส.ค. 67	ก.ย. 67	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68
ศึกษาข้อมูลของสถาบันอื่น ๆ และแบบสอบถามต้นแบบจากสถาบันต่างประเทศ เพื่อนำรายละเอียดมาใช้เป็นฐานข้อมูลอ้างอิงประกอบการพัฒนาแบบสอบถามของภาควิชาฯ	→								
พัฒนาและร่างแบบสอบถามฯ เพื่อนำเสนอและส่งต่อให้กับคณาจารย์ เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสม		→							
คณาจารย์ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามฯ และเตรียมแบบสอบถามฯ เพื่อทดลองใช้งานร่วมกับนักศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ครั้งที่ 1)				→					
นำแบบสอบถามของภาควิชาฯ มาทดลองและรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาปัจจุบัน (ผ่านรูปแบบเอกสารและช่องทางออนไลน์ (Google Form Link))						→			

ขั้นตอน	เดือน								
	ก.ค. 67	ส.ค. 67	ก.ย. 67	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68
สรุปผล วิเคราะห์ และนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ ในการวางแผน และพัฒนาหลักสูตรฯ ทั้งการ พัฒนาการเรียน การมีส่วนร่วม และการนำ ข้อเสนอแนะของนักศึกษาใช้ในการ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้หลักสูตรฯ สามารถ ดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ									
จัดประชุมร่วมกับคณะกรรมการภาควิชาฯ เพื่อนำเสนอผลลัพธ์จากการรวบรวมฯ และ นำเสนอแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน									

8. วิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญ

ภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวิสัยทัศน์และพันธกิจ ซึ่งมุ่งเน้นด้านการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และการต่อยอดผลงานสู่ความเป็นเลิศ (Excellence) โดยการดำเนินงานของภาควิชาฯ ถือเป็นต้นแบบ (Best Practice) หรือแนวทางในการการพัฒนาและต่อยอด ทั้งหมด 2 ส่วน ประกอบด้วย

- 1) การนำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education)
- 2) การดำเนินโครงการวิจัยฯ เพื่อพัฒนาชุดแบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและรับฟังเสียงของลูกค้ำ (นักศึกษา) อย่างละเอียดและครอบคลุม

ซึ่งการดำเนินงานของภาควิชาฯ ในทั้งสองส่วนดังกล่าว จะส่งเสริมให้ภาควิชาฯ มีศักยภาพ แข็งแกร่ง ยั่งยืน และสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกเหนือจากการสร้างความมั่นคงให้กับภาควิชาฯ แล้ว การดำเนินงานที่มุ่งสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ยังเป็นการสร้างคุณค่า ภาพลักษณ์ และความผูกพันให้กับภาควิชาฯ และคณะแพทยศาสตร์ ในภาพรวมต่อไป

อีกทั้ง การดำเนินงานของภาควิชาชีวสารสนเทศทางการแพทย์และระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยังเป็นแผนงานต้นแบบ (Best Practice) ที่สามารถเทียบเคียงร่วมกับผลการดำเนินงานในระดับคณะแพทยศาสตร์ และระดับมหาวิทยาลัยฯ อื่น ๆ อาทิ การนำเสนอหลักสูตรฯ ผ่านช่องทางของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ซึ่งเป็นหลักสูตรฯ ต้นแบบที่ภาควิชาฯ และหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้การกำกับของคณะแพทยศาสตร์นำมาปรับใช้ เช่น หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่จัดขึ้นโดย หน่วยบัณฑิตศึกษา งานบริการการศึกษา คณะแพทยศาสตร์

ตลอดจน การเป็นต้นแบบให้กับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในการจัดทำหลักสูตรระดับปริญญาโท - เอก เช่น หลักสูตร ป.โท - เอก สาขาระบาดวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตร ป.โท - เอก สาขาวิชาระบาดวิทยาคลินิกและวิจัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่จัดการศึกษาและนำแบบแผนการเปิดสอนของหลักสูตรฯ ไปเปิดสอนเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงาน ภายในหน่วยงานตนเอง

9. เอกสารอ้างอิง

CMU CHIANG MAI
UNIVERSITY

โครงการ CMU KM Day ประจำปี 2567

“60 ปี มช. ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่ Innovation University”

อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี | 11 ธันวาคม 2567

การพัฒนาศักยภาพความรู้ทางด้านการสร้างงานวิจัย โดยองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนหลักสูตรอบรมระยะสั้น ระบาดวิทยาคลินิก (Clinical Epidemiology) และ หลักสูตรอบรมระยะสั้น สถิติศาสตร์คลินิก (Diploma in Clinical Statistics) เกิดผลเป็นงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ในระดับนานาชาติ และ สร้างประโยชน์ให้กับวงการต่าง ๆ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์การแพทย์ อ้างอิงผลงานวิจัยของนักศึกษา และบุคลากร

<https://drive.google.com/drive/folders/1GVcBlxmbjfp-uWGI35stWjm2WsnJ6sP?usp=sharing>